

УДК 636.52/. 58.085.55

Косяненко О.М., к. с.-г. наук, асистент

Сломчинський М.М., к. с.-г. наук, доцент

Злочевський М.В., к. с.-г. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ ДОБАВОК СЕЛ-ПЛЕКСУ ТА ОЛЛЗАЙМУ ССФ У КОМБІКОРМАХ НА РІСТ ТА ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Вивчено вплив добавок ОЛЛЗАЙМУ ССФ та СЕЛ-ПЛЕКСУ на збереженість та середньодобові прирости курчат-бройлерів у перші 18 днів життя. Встановлено, що препарати діють навіть за зниженого рівня поживних та мінеральних речовин у передстартерних та стартерних комбікормах.

Ключові слова: ферменти, селен, бройлер, збереженість.

Постановка проблеми. За період свого життя, а це в середньому 40–50 днів, бройлер збільшує свою живу масу більш ніж у 70 разів. Така інтенсивність росту потребує відповідних умов утримання і годівлі [1, 4].

Дуже важливим періодом не тільки для бройлерів, а й для всіх видів тварин, є перші дні життя. Адже у цей час тварині необхідно забезпечити організм поживними речовинами не лише для росту, а й для подолання наслідків стресів, які повсякчас супроводжують молодняк у цей віковий період.

Основним завданням у перші 2 тижні вирощування бройлерів є формування відмінного апетиту та досягнення максимальних темпів росту. При цьому необхідно врахувати, що травна система курчат знаходиться ще в стадії розвитку, тому якість корму, що споживає птиця в цей період, відіграє вирішальну роль. Враховуючи функціональний стан організму курчат, у перший тиждень їх життя рекомендовано якомога інтенсивніше підвищувати їх живу масу, а от у наступні 7–10 днів інтенсивність їх росту необхідно знижувати з метою запобігання такому явищу, як «синдром раптової смерті».

Селен – один з багатьох мікроелементів, які необхідні птиці для нормальної життєдіяльності та репродуктивної здатності. Нині вже доведено антиоксидантні властивості селену, які зумовлені участю його в детоксикації продуктів пероксидного окиснення ліпідів. Встановлено здатність селену заміщати сірку в сірковмісних амінокислотах та частково виконувати функції вітаміну Е [3, 5, 6].

Як нестача, так і надлишок селену в організмі призводять до зниження продуктивності та виникнення тяжких захворювань, які часто спричиняють загибель тварин.

В останні роки в нашій країні і за кордоном вченими інтенсивно ведуться дослідження щодо заміни сої та кукурудзи горохом, ячменем, пшеницею, житом, поживну цінність яких підвищують введенням ферментних препаратів. У даних кормах міститься значна кількість некрохмалистих полісахаридів (целюлоза, геміцелюлоза, лігнін), а також пентозанів і бета-глюканов, які в шлунково-кишковому тракті птахів утворюють високов'язкі розчини, що збільшують обсяг і масу хімуса, сповільнюють швидкість проходження корму,

знижують перетравність і засвоєння поживних речовин кормосумішей. Крім того, в деяких зернових і зернобобових культурах містяться інгібуючі речовини (інгібітор трипсину, р-глюкан, пентозани тощо), які негативно впливають на їх перетравність.

Ринок кормів та кормових добавок пропонує надзвичайно великий асортимент ферментних препаратів, використання яких в годівлі птиці при оптимальній дозі їх введення, підвищує перетравність і використання поживних речовин раціону, конверсію корму в продукцію, покращує обмін речовин в організмі, збільшує продуктивність птиці.

Вартість передстартерних та стартерних комбікормів, які використовують до 18-го дня життя, займає невелику частину загальних витрат на годівлю бройлерів, тому в цей період варто знехтувати ціною комбікорму заради подальшої рентабельності виробництва м'яса курей [2, 5, 6].

Матеріали і методи. Для проведення експерименту було сформовано 2 групи добових курчат-бройлерів кросу РОСС – 308 по 124200 голів у кожній. Птицю кожної групи утримували в 6-ти пташниках по 20700 голів у кожному. Для годівлі курчат використовували повнораціонні комбікорми. До складу комбікормів тварин дослідної групи додатково вводили СЕЛ-ПЛЕКС та ОЛЛЗАЙМ ССФ у кількості по 300 г/т корму. Окрім добавок, комбікорми контрольної та дослідної груп різнилися за складом та поживністю.

Результати дослідження. У ході експерименту для годівлі курчат-бройлерів віком 1–18 діб використовували повнораціонні комбікорми (табл. 1).

Таблиця 1 – Поживність комбікормів для курчат-бройлерів, %

Показник	Контрольна група		Дослідна група	
	Передстартерний комбікорм (1–7 діб)	Стартерний комбікорм (8–18 діб)	Передстартерний комбікорм (1–7 діб)	Стартерний комбікорм (8–18 діб)
Обмінна енергія, МДж/кг	12,60	12,80	12,80	12,80
Сирий протеїн	22,60	22,00	21,50	21,00
Сирий жир	6,20	6,40	6,30	6,20
Сира клітковина	3,10	3,50	2,80	2,80
Лізін	1,44	1,38	1,33	1,26
Метіонін+цистин	1,02	0,96	0,94	0,90
Треонін	0,93	0,83	0,82	0,80
Кальцій	1,05	1,01	0,90	0,80
Загальний фосфор	0,76	0,76	0,62	0,58
Доступний фосфор	0,48	0,46	0,42	0,38
Натрій	0,16	0,16	0,16	0,16

Дані таблиці 1 свідчать, що споживаючи передстартерний комбікорм птиця дослідної групи отримували більше обмінної енергії – на 1,6 % та сирого жиру – на 0,1 %, менше сирової клітковини – на 0,3 %, лізину – на 0,11 %, метіоніну+цистину – на 0,08 %, треоніну – на 0,11 %, кальцію – на 0,15 %, загального фосфору – на 0,14 % та доступного фосфору – на 0,08 % порівняно з контрольними аналогами.

При використанні у годівлі бройлерів стартерних комбікормів птиця дослідної групи отримувала таку ж кількість обмінної енергії, як і контрольні курчата, проте вміст сирого протеїну був нижчим на 1 %, жиру – 0,2 %, клітковини – 0,7 %, лізину – 0,12 %, метіоніну з цистином – 0,06 %, треоніну – 0,03 %, кальцію – 0,21 %, загального та доступного фосфору – відповідно на 0,18 та 0,8 %.

У ході експерименту ретельно контролювали збереженість молодняку, адже саме у цей період вирощування зазвичай спостерігають високу смертність (табл. 2, рис. 1).

Таблиця 2 – Загибель курчат-бройлерів, голів

Група	Умови годівлі та вік курчат		Всього за 18 діб
	Передстартерний комбікорм (1–7 діб)	Стартерний комбікорм (8–18 діб)	
Контрольна	1028	1803	2831
Дослідна	961	1319	2280

Аналізуючи дані таблиці 2 можна стверджувати, що використання у складі комбікормів добавки СЕЛ-ПЛЕКС сприяло зниженню загибелі курчат на 19 %. Завдяки властивостям селену СЕЛ-ПЛЕКС захищає організм птиці від наслідків стресу, підвищує імунітет.

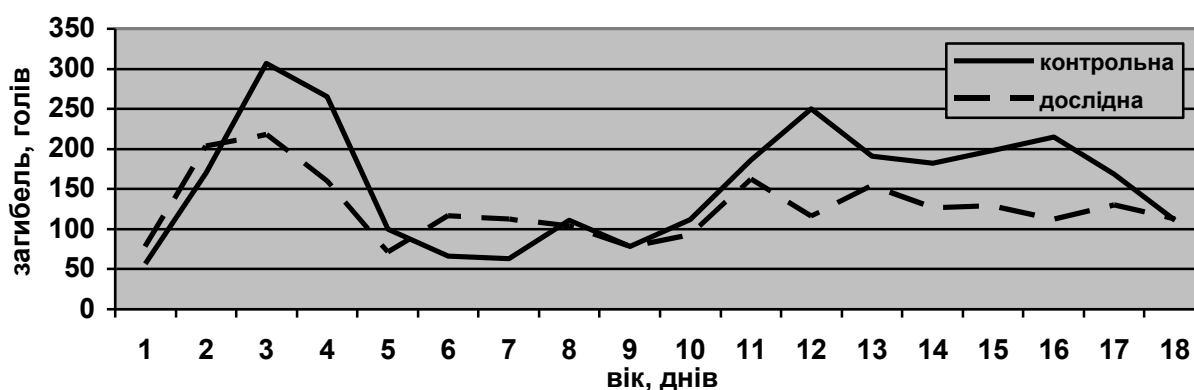

Рис.1. Загибель піддослідних курчат, голів

Аналіз даних щоденної загибелі молодняку курчат також підтвердив той факт, що споживання органічних селеновмісних сполук зумовило підвищення збереженості птиці упродовж найкритичнішого періоду життя.

Одним з основних показників, що свідчить про продуктивність курчат є величина середньодобових приростів (табл. 3).

Таблиця 3 – Середньодобові прирости курчат-бройлерів, г

Група	Віковий період, дів			Середнє за 21 день
	1–7	8–14	15–21	
Контрольна	18,1±0,14	35,7±0,47	55,4±0,69	36,4±0,21
Дослідна	19,3±0,20	37,2±0,33	50,4±0,78	35,6±0,27

З даних таблиці видно, що у період згодовування передстартерних та стартерних комбікормів птиця дослідної групи перевищувала контрольних аналогів за середньодобовими приростами. Проте, починаючи з 19-денного віку бройлерам почали згодовувати фінішні комбікорми, що негативно вплинуло на продуктивність птиці дослідної групи.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного експерименту варто відзначити, що введення до складу комбікормів для годівлі курчат бройлерів віком 1–18 дів СЕЛ-ПЛЕКСУ та ОЛЛЗАЙМУ ССФ навіть за зниженого рівня сирого протеїну, амінокислот та мінеральних речовин сприяє зниженню загибелі тварин на 19 % та підвищенню їх продуктивності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бессарабова Р.Ф. Корма и кормление сельскохозяйственной птицы / Р.Ф. Бессарабова, Л.В.Топорова, И.А.Егоров. – М.: Колос, 1992. – 271 с.
2. Ібатуллін І.І. Годівля сільськогосподарських тварин. [Підручник] / І.І. Ібатуллін, Д.О. Мельничук, Г.О. Богданов [та інші]. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 616 с.
3. Кліценко Г.Т. Мінеральне живлення тварин / Г.Т. Кліценко, М.Ф. Кулик, М.В. Косенко [та інші]. – К.: Світ, 2001. – 576 с.
4. Проваторов Г.В. Годівля сільськогосподарських тварин. / Г.В. Проваторов, В.О. Проваторова. – Суми: Університетська книга, 2004. – 509 с.
5. Программы нормированного кормления птицы: Справочно–методическое руководство / Под ред. А.И. Свеженцова. – Днепропетровск: Арт–Пресс, 1999. – С. 24–139.
6. Селен в питании: растение, животные, человек. / Под ред. Н.А. Голубкиной, Т.Т. Папазяна – Москва, 2006. – 254с.

Влияние добавок СЕЛ-ПЛЕКСА и ОЛЛЗАЙМА ССФ в комбикормах на рост и сохранность цыплят-бройлеров

Косяненко Е.М., Сломчинский М.Н., Злочевський М.В.

Изучено влияние добавок ОЛЛЗАЙМА ССФ и СЕЛ-ПЛЕКСА на сохранность и среднесуточные привесы цыплят-бройлеров в первые 18 дней жизни.

Установлено, что препараты действуют даже при сниженном уровне питательных и минеральных веществ в предстартерных и стартерных комбикормах.

Ключевые слова: ферменты, селен, бройлер, сохранность.

Influence of SEL-PLEX and ALLZYME SSF in diets on the growth and lifeability of broilers

Kosyanenko E.M., Slomchynsky M.M., Zlochevski M.V.

Studied influence of SEL-PLEX and ALLZYME SSF on lifeability and average daily weight gain in 1–18 days old broilers. SEL-PLEX and ALLZYME SSF give positive effect even in predstarter and starter diets with low energy and nutrients diets.

Key words: enzymes, selenium, broiler, lifeability.